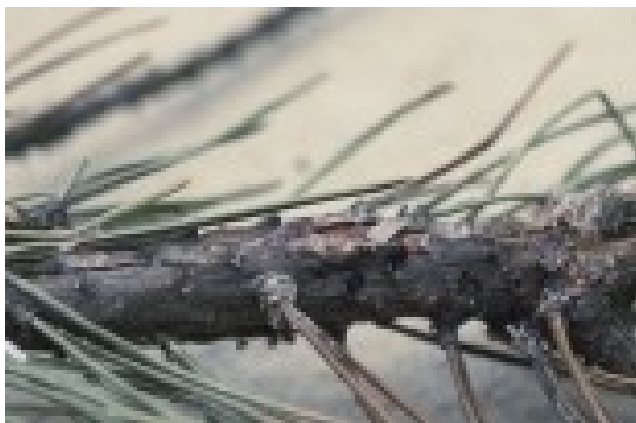

ZGORZEL SOSNY (*ATROPELLIS* spp.)

AGROFAGI PODLEGAJĄCE OBOWIĄZKOWI ZWALCZANIA

Objawy spowodowane przez *Atropellis pinicola* na *Pinus monticola*: gałąź pokryta przez raki (po lewej) oraz martwe szpilki na dystalnej części gałęzi pokrytej przez raki (po prawej); fot. J. C. Hopkin, Kanada, <https://gd.eppo.int/taxon/ATRPPC/photos>

Objawy spowodowane przez *Atropellis* sp. na sośnie: gałąź pokryta przez raki (po lewej) oraz przekrój przez strzałę w miejscu występowania raka z widocznym przebarwieniem drewna; fot. M. A. Hansen, Virginia Polytechnic Institute and State University, <https://Bugwood.org> (po lewej); fot. J. C. Hopkin, Kanada; <https://gd.eppo.int/taxon/ATRPPP/photos>, (po prawej)

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania

Grzyby z rodzaju *Atropellis* są notowane w Kanadzie i USA.

Rośliny żywicielskie

Do żywicieli gatunków z rodzaju *Atropellis* należą sosny (*Pinus* spp.).

Objawy chorobowe i szkodliwość

Na zainfekowanych gałęziach i strzałach w początkowym stadium brak zewnętrznych oznak infekcji. Z czasem na gałęziach chorych drzew pojawiają się zrakowacenia, a wewnątrz kory ciemnobrązowe, nekrotyczne plamki o średnicy 5 mm, które mogą być pokryte pojedynczą warstwą tkanki zabliźniającej (zasklepu). Pierwszym objawem porażenia zewnętrznego jest wyciek żywicy na powierzchni kory. Przez cały okres rozwoju raka widoczny jest obfity wyciek żywicy przy brzegach zrakowaceń. Raki są wydłużone i spłaszczone, wrastające wgłąb i przykryte uszkodzoną korą i początkowo notuje się je najczęściej na młodych gałęziach drzewek rosnących w szkółkach. Zdarza się, że na jednej gałęzi występuje wiele zrakowaceń. Średni roczny przyrost raka ocenia się na 45 mm wzdłuż i 6 mm wszerz. Zrakowaciąta kora jest zdeformowana i silnie przylega do drewna co utrudnia okorowanie. Martwe gałęzie nie są przerośnięte przez raka, oprócz ich nasady. Igły na porażonych drzewach latem mogą stać się chlorotyczne i obumierać. Zazwyczaj nie notuje się obumierania całych drzew. Zrakowacenia mogą być widoczne na nieobrobionym drewnie w postaci ciemnych przebarwień (nekroz) sięgających wgłąb drewna. Ponadto drewno może ulegać deformacji.

Patogeny obniżają jakość materiału szkółkarskiego. Ponadto przebarwienie drewna w wyniku powstawania zrakowaceń oraz jego

deformacja wpływa ujemnie jakość surowca drzewnego.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

W sposób naturalny zarodniki grzyba mogą rozprzestrzeniać się na niewielki dystans, np. podczas opadów deszczu, zabiegów agrotechnicznych w szkółkach. Na większą odległość może być on przenoszony wraz z roślinami sosny, gałęziami i drewnem, wliczając w to opakowania drewniane.

Kontrola objawów chorobowych i pobieranie prób

Informacje nt. objawów, terminu kontroli, miejsc pobierania prób oraz rodzaju pobieranego materiału przedstawiono w dokumencie „Agrofagi kwarantannowe spoza UE” na stronie: <http://piorin.gov.pl/zdrowie-roslin/agrofagi-szkodliwe/>

Postępowanie w przypadku podejrzenia wystąpienia agrofaga

W przypadku podejrzeń, co do obecności agrofaga w importowanym materiale roślinnym oraz w krajowych nasadzeniach sosny (zwłaszcza w szkółkach, w tym na roślinach bonsai), należy poinformować o tym fakcie najbliższą jednostkę organizacyjną Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN). Oddziały PIORiN umiejscowione są w większości miast powiatowych. Dane kontaktowe tych jednostek znajdują się na stronie <http://piorin.gov.pl/>.

Wymagania fitosanitarne

W Unii Europejskiej, a tym samym w Polsce gatunki z rodzaju *Atropellis* podlegają obowiązkowi zwalczania (są to agrofagi kwarantannowe w Unii).